

Izhaja v Trstu

Vsak petek ob 5. pop

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Uredništvo in upravljalstvo
ul. del Lavatolo
št. 1. i.

Telefon 18-67.

NARODNI DELAVEC

Posamezne štev. se prodajajo po 6 stot.

Inserati se računajo na milimetre v širini na kolone, in sicer po 8 stot. za vsaki mm. Za več nego 10kratno objavo pa po dogovoru. Naročnina za celo leto K 4.—; za pol in četrt leta razmerno.

Glasilo „Narodne delavske organizacije“ in „Zveze jugoslovanskih železničarjev“.

Izlet N. D. O. v Pulo dne 7. avgusta!

Pozdrav hrvaški Puli!

Ko to pišemo so v polnem teku priprave za veliki izlet N. D. O. v Pulo. V nedeljo dne 7. avgusta 1910. ob 5. uri zjutraj odplule bodo na orjaškem parniku A. A. »Argentina« stotine in stotine narodnih delavcev in ostalega občinstva iz vseh demokratično nadahnutih slojev, da na slovesen način vrnejo obisk puljskim rojakom in somišljenikom, oni obisk, ki je na tako eminenten način povečal nepozabno obletnico N. D. O. in slavnost razvitja nje modre zastave dne 8. avgusta 1908. leta. Pozdravljena nam bodi starodavna Pula, kulturni in gospodarski sedež slovanske misli v Istri, pozdravljen nam bodi krepki in čili bratski, hrvaški narod, ki po svojih pionirjih, delavcih, malih obrtnikih in kmetovalcih, pod vodstvom narodnega mučenika Matka Laginje, vodi tja — na tleh rimske Arene, titanski boj za našo skupno stvar, za obrambo naše narodne posesti. Častimo se pripadati levemu krilu demokratičnega življa v našem narodu, priznavamo se demokrate od glave do pete. Za to beležimo z neutteljivim veseljem in zadoščenjem tudi ob tej priliki neovrgljivo dejstvo, da tudi v Puli tvorijo »mali« oni krepki in oživljajoči element, na katerem sloni vsa hrvaška pozicija v Puli. Ob krutem boju za vsakdanji kruh najdeta puljski delavec in kmetovalec časa in volje tudi za izpolnitev vseh dolžnosti, ki jima ob danih razmerah in v danem času nalaga pripadnost k njenemu zatiranemu narodu. Slava mučenikom, slava junakom! V nedeljo preplujemo istrsko obalo, da Vam vijemo lovor — vence, da Vam izrečemo v vznešenih in iz globine srca izvirajočih čuvstvih, svoje misli, ki se stekajo v klicu: »Dostojni ste Vaše matere!«

A — stopili bomo na puljska zgodovinska tla tudi kot delavci, kot nositelji demokratične misli. Nepregledne vrste skromnih a zavednih in nevstrašenih junakov dela, naj posvedočijo celemu svetu, da smo vzajemni v veselju in v žalosti, da se pa naša delavska vzajemnost razlikuje od one proslavljene ognjenosti, ki sloni izključno na programatičnih

člankih in znanstvenih dogmah. Naša vzajemnost naj bo izraz srca, nerazrušljivih odnošajev, ki jih prouzročuje edino le pripadnost k isti — tlačeni — pasmi.

V tem trenutku veljaj prej kot slej geslo »Pogumno naprej!« V naši slogi je nemoč drugih. V smrti strahu pred našimi delavskimi bataljoni, naj le kličejo na pomoč vruga, celo politično upravo. A vse zaman. Streti nas ne morejo več. Prepozno. Mi ustajamo! Pripravljamo se v slovesnem razpoloženju za nedeljski izlet v Pulo, ki naj zopet manifestira prijatelju in sovražniku, da na svojem napredovanju ne poznamo in nočemo poznati ovir. Zato pošiljamo že danes v duhu svoj prvi pozdrav cilju nedeljskega dneva — hrvaški Puli!

ODHOD IZ TRSTA

točno ob 5. uri zjutraj, iz pomola Sanità.

„ ZVEZA „

JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIČARJEV.

zjž.— **Vnebovpijoče razmere.** Kaj se je pa sedaj zgodilo, čuj in strmi, tovariš, slovenski delavec! To že presega vse meje. Bilo nam je namreč že večkrat obljubljeno od našega prvomestnega predstojnika g. višjega komisarja, na naše večkratne prošnje naj se nam kaj poviša plačo kajti sto plačo kakor je sedaj 3 K do 3 K 40 v. skoraj ni mogoče živeti, zlasti ako se vpošteva da jih je tudi nekaj zraven, ki so poročeni in imajo več otrok. Ob tej oduševski stanovanjski draginji in draginji živeža se za res Trst ne more primerjati z nobenim velikim mestom.

Tedaj g. višji komisar nam je obljubil, da bo storil kar bo v njegovi moči, samo naj še počakamo do meseca julija, kajti poprej da ne more. Toda — glej čudo! Imel je namreč besedo tudi naš ljubljani g. delovodja (Werkmeister). Leta, je klasificiral povišanje plače, seveda po njegovem nemškokulturnem načinu tako, da so dobili povišanje plače le tisti, njegovi nemškokulturnosni odrešenci, kateri so šele nekaj mesecev v službi, tako da imamo sedaj skoraj vsi enake razmere tistim ki so 2—3 leta in še več pri železnici. Toraj samo Nemci, izjema en sam Slovenec ki je tudi dobil 20 v., Nemci so seveda dobili 30 v. da, celo 60 v. je dobil jeden Nemeč, o katerem bi se skoraj reklo, da je peto kolo pri vozu, ravno toliko velja on pri železnici. Seveda je izučen mizar pa ker je „Stramm Deutsch“ in ima dober „Mundstück“ mu seveda ne treba nič delati ker on „markira“ za

„Technische Beamte“. Ker je pri c. k. drž. žel. vse mogoče in da si je prišel še le pred par mesecev, ima danes 4 K. Kar nima še nobeden drugi delavec. In vse to četudi tale „Technische Beamte“ sedi pri mizi in gleda skozi okno, ali pa gre malo na sprehod dočim se mi ostali delavci v delavnici moramo potiti zjutraj od 7 in pol in zvečer do 6 ure. Pri vsem tem je pa težko, da bo kdo izmed nas dosegel tisto plačo, posebno pa Slovenec ne.

Mi se ne zgražamo zaradi tega ker ima on danes 4 K akoravno je še le pred kratkim časom prišel, ampak mi pravimo da bi morala biti mera za vse jednaka, ne pa Nemcu vse in Slovincu figo.

Priporočamo torej to enako mero g. višjemu komisarju Neuhuberju in g. višjemu inšpektorju Wall-tu, da to stvar preuredijo, da se ne bode javnost zgražala nad takim početjem, saj tudi mi slovenski delavci imamo na vse zadnje pravice do življenja!

Vam pa tovariši delavci v Signalni delavnici kličem vsem: Vsi v našo organizacijo, kajti v edinstvi je moč.

Tudi zaradi službenega in delavnega reda bi imel še dosti za opisati, kako se postopa z delavci pa tisto prihranim, za danes dovolj prihodnjč kaj več.

zjž — **Vedno isti zistem.** Že ope-tovano smo povdarjali na tem mestu, ali zaman. Kedar pride čas pri c. k. ravnateljstvu državne železnice, da se bode oziralo na svoje uslužbence, ki že leta in leta služijo pošteno na železnici?! Mesto tega se boljša mesta še vedno rezervirajo za kakšnega nemškega „hajlovca“.

Akoravno se je vslužbenec trudil svojih 15—18 let za železnico, ki jej je žrtvoval vse svo je življenje in zdravje, pride do položaja, ko bi lahko prišel do boljšega mesta, pa glej, že stoji za petami privandranu protežiranec in mu zasede toliko časa pričakovano mesto! Takih slučajev je vsaki dan, vendar pa hočemo navesti konkreten slučaj:

Mož je že 15 let pri državni železnici in sedaj se mu kaže prilika, da bi lahko dosegel boljše mesto. Čuje se pa že sedaj, da pride na izpraznjeno mesto neki Nemeč, poduradnik. Na podlagi teh govoric je torej gotovo, da omenjeni vslužbenec, ki je za to mesto sposoben bo zaman čakal na izpraznjeno mesto ter bolj kakor gotovo ostane i nadalje na svojem mestu.

Vendar bi moralo ravnateljstvo vpoštevati svojih vslužbencev ter jim dovoliti vstop v višji razred, ker to je vendar lojalno in zahteva že pri malem delodajalcu, ki je privatnik in ki mora gledati kako bo shajal, a vendar skrbi naprej za svoje vslužbence in potem za druge. Pri drž. železnici je to ravno narobe. Tukaj, ko bi morali biti vpoštevani vsi oni vslužbeni, ki so sposobni za kako višjo izpraznjeno mesto, se jih nadomestuje z drugimi oddaljenimi vslužbenci, tako, da oni, ki službujejo v Trstu sploh jim in pričakovati boljšega mesta.

Nam je že znan ta „špas“. Mi znamo, kaj želi stem ravnateljstvo državnih železnic. Ono hoče jednostavno, da vsa višja mesta pridejo v roke Nemcev. To pa ni opravičeno, kajti s tem se oškoduje interese svojega lastnega vslužbenstva, ki je ravno tako sposobno za višjo službo, kakor ono nemško prišlo od zunaj. Pomisli naj tudi ravnateljstvo, da nadomeščanje tujih elementov, pomenja škodo za samo upravo, kajti zbog neprimerne občevanja z ljudstvom in s strankami zgubi vzgled na vse zadnje tudi državna železnica!

Naravno je tedaj, da na podlagi tega sistematičnega imenovanja ne pride na gori omenjeno mesto drugi kot — Nemeč. Ako res pride kak Slovenec v višjo službo promaknjen potem mora že biti ali prav dober preganjač ali pa odpadnik in poturica. —

Popolnoma prav je imel, ko je pred časom tovariš Bufon rekel: „ako ni nam mogoče doseči poduradniškega mesta kakor poštene Slovinci-železničarji, nočemo ga doseči niti kakor poturice ali odpadniki“. Ako imajo takšne razmere še nadalje trajati, potem je dolžnost naša, da vendar stopimo na prste onim, ki odločujejo. Predstojniki drž. železnice imajo že tako navado, da kličejo kakega „botra“ od zunaj!

Obračamo se še enkrat torej do c. k. ravnateljstva drž. železnice, da naj vendar enkrat sprevi, da tukaj v Trstu imamo veliko zmožnih, poštenih in zdravih vslužbencev, ki bi vendar lahko odgovarjali svoji službi, ne da bi bilo potrebno škodovati jim se zapušcanjem v ozadje!

V slučaju, da se ponovijo taka sistematična promaknjenja, in da se bo od strani ravnateljstva preziralo stare vslužbence ki imajo vse kvalifikacije za tako službo, bomo prisiljeni storiti svoje korake na kompetentnem mestu.

zjž — **Izlet v Pulo.** Vsi oni železničarji, ki se odpeljejo po drž. železnici na izlet N. D. O. v Pulo, naj se priglasijo v petek ali v soboto v naših prostorih, kjer dobe društveno znamenje.

zjž — **Železničarjem na znanje.** „Liga slovanskih železničarjev v Avstriji“, je obvestila predsedstvo Z. J. Ž., kakor smo pred kratkem poročali, da se bode vršil manifestacijski shod „Lige slov. železničarjev v Avstriji“ v zlati Pragi, in sicer dne 10., 11. in 12. septembra t. l.

Danes objavljamo spored tega manifestacijskega shoda:

- 1) v soboto, dne 10. septembra dopoludne;
- a) sprejem gostov, b) zborovanje delegatov „Lige“ o skupni organizaciji, in c) zvečer komerz na čast jugoslovanskih in poljskih gostov na otoku „Zofinskem“;

Dne 11. ob 9. uri dop. manifestacijski shod „Lige“ pod protektoratom mestnega zastopstva kraljevskega mesta Prage, v veliki dvorani na otoku „Zofinskem“ s sledečim sporedom:

- 1) Službena pragmatika in uredba starostnega zavarovanja in zavarovanje proti neugodam;
- 2) Uredba gospodarskih razmer železn. uslužbencev in železničarskih služb;
- 3) Reorganizacija c. k. državnih železnic in uredba jezikovnih vprašanj in
- 4) Predlog predsednika „Kola“ Miejscevého v Krakovu in tov. Bromowicze k ustanovitvi samostojnega demokratičnega dnevnika.

Razen tega se bode na svobodnem dopoldanskem zborovanju zavzela „Liga“, stališče posameznih samostojnih organizacij o predlogu tov. Bromowicza, in bode postavila resolucijo radi imenovanja uslužbencev, poduradnikov in uradnikov.

Na shodu dne 11. septembra bodo poročali vsi zastopniki vseh slovanskih društev, in sicer: a) Društvo čeških železničarskih uradnikov; b) Deželne enotne železničarskih uslužbencev na Češkem; c) Zveza uradnikov poljskih železničarjev in d) Zveza jugoslovanskih železničarjev v Trstu in društvo železničarskih uradnikov v Trstu.

Dne 11. dop. zaupni sestanek delegatov o raznih tehničnih vprašanj radi skupne

Narodno delavstvo! Dne 7. avgusta v Pulo!

organizacije. Popoldne ogled mesta Prage in okolice; zvečer odslovljenje.

Z ozirom na važnost tega manifestacijskega shoda, so naprošene vse podružnice, da se gotovo udeležijo tega velepomembnega sestanka.

Pridite vsi, katerim je važnost organizacije na srcu, da ogledate mogočnost in moč „Lige“, bodite prepričani, da z veseljem bodo Vas sprejeli, ne samo železničarje, ampak tudi druge narodne delavske organizacije v Pragi. Tov. železničarji! Na svidenje v zlati Pragi.

DRUŠTVENE ZNAKE se bo dobivalo na parniku.

Trgovinska pogodba med Avstro-Ogrsko in Srbijo.

Zanimalo bode naše čitatelje, ako jim podamo nekatere podatke o novi pogodbi sklenjene med Avstro-Ogrsko in Srbijo. Po vsej Avstriji je delavstvo posebno občutilo grozen vdarec, ko so se pretrgale trgovinske zveze med Srbijo in Avstrijo.

Občutili smo grozno draginjo posebno na mesu. Pričakovali smo z odprtimi rokami, da se omenjena trgovinska pogodba zopet sklene v blagor našega delavstva, in vendar danes smemo reči: izpolnjena je ta dolgo pričakovana želja! — No rekli bi: Bolje kasneje — kakor nikoli, Hrvatski pregovor pravi: „Bolje eno zlo, nego dva“, kajti z novo avstro-ogrsko-srbsko trgovsko pogodbo je prav malo dobila Avstro-Ogrska, a tudi Srbija ni veliko več dobila. Da, ravno tako, da ni sit ne volk in da ni lačna ne koza. Zakaj? Zato, ker je pogodba leta 1908. bila za Avstro-Ogrsko veliko bolj povoljna. V tej pogodbi bilo je v vsem 670 člankov, ki so Avstro-Ogrskej dajali večjo prednost v dovažanju njenih industrijskih proizvodov v Srbijo. Nova trgovinska pogodba obstaja le iz 120 člankov za carinsko znižanje v korist avstro-ogrškega dovažanja v Srbijo. To je velika razlika. Kljub temu, da ni Avstro-ogrška dovolila Srbiji dovažanje žive živali v svoje zemlje, si je vendar Srbija izsilila pravico dovažati svoje zaklane živine v plombiranih vagonih.

Srbija sme sedaj dovažati v Avstro-Ogrsko na leto 20000 volov in 50000 prašičev. To je za Srbijo velike vrednosti in važnosti, kajti Srbija je prav za prav poljedelska zemlja. In Srbija sme razven živali, izvažati žito, sadje in druge njene poljedelske pridelke. Kar se tiče dovažanja srbskih šliv (suhih) v Avstro-Ogrsko ni Srbija z novo pogodbo dosegla nikakih olajšav, ker je na ta le predmet ostala prejšnja stara carina.

Gotovo je Avstro-Ogrska to napravila z ozirom na Bosno in Hrvatsko in Slavo-

nijo, da tem zemljam ohrani boljše prodajanje in večje cene.

Srbija je vendar pridobila od Avstro-Ogrske zato nekaj več, namreč, da more prevažati po avstro-ogrskih železnicah v transitu žive živali za Nemčijo in Švicarsko. To je za Srbijo jako lep gospodarski uspeh, ker s tem hoče Srbija nadomestiti ono, kar ji je odvzeto v izvozu zaklane živali v plombiranih vagonih v Avstro-Ogrsko. Za izvoz svojega žita je Srbija dobila najmanjše carinske postavke, akoravno ne bo Srbija v rodnih letinah zamogla dovažati v Avstro-Ogrsko bogsgavedi koliko svojega žita. Vendar bo mogla nasprono, to je v slabih letinah.

Značilno je, da je v novi avstro-ogrski-srbski trgovinski pogodbi prevladal vpliv avstrijskih in ogrskih agrarcev. Ta le vpliv je slab in škodljiv za avstro-ogrsko industrijo, ki je prej imela v Srbiji plodnosno polje za svoj izvoz. Sedaj bo to drugače.

Izvoz avstro-ogrskih izdelkov v Srbijo je za več let skoro povsem izgubljen, a to tem bolj, ker Italija in Nemčija imati z Srbijo ravno za dovažanje svojih industrijskih predmetov mnogo povoljnije sklepe, za to ima Srbija s tema obema državama sijajno pogodbo za dovažanje žive živali in zaklanega mesa. Koliko nam je znano izvozna trgovina žive živali iz Srbije v Italijo bolj na roki, ker italijanski izvažatelji kupujejo direktno in poslujejo v Srbiji in imajo v Srbiji svoje posredovalce.

Avstro-Ogrska dosegla je v glavnem z novo trgovinsko pogodbo od Srbije edino ugodnost z znižanjem carine za dovoz v Srbijo svojega stavbenega drva, pohištva, cementa, volne, steklenine, izdelanih kož, piva, porcelane in železnine. Vendar tudi s temi članki ne bo Avstro-Ogrska tako izdatno poslovala s Srbijo, ker si je Srbija tudi te članke priskrbela za časa trgovinskega boja z Avstro-Ogrsko pri drugih njenih prijateljskih državah, s katerimi je Srbija zaključila onaj čas za njo dobre trgovinske pogodbe.

Naravno, da so avstro-ogrski agrarci napravili veliko dobroto industrijalcem v Avstro-Ogrskeji. Ravno tako morajo pa ti le hvaležni biti avstro-ogrskim agrarcem, da je nova trgovinska pogodba med Avstrijo in Srbijo za dolgo časa, in mogoče tudi za vedno zaprla vrata avstro-ogrskim industrijalnim predmetom! Srbiji ne bode prav nič žal! Ona je predvidela in je na to napravila vse potrebne korake v pravem času, to je, še predno je zaključila trgovinsko pogodbo z Avstro-Ogrsko. Očividno je, da avstro-ogrška industrija pokupi samo drobne mrvice, padajoče s srbske gospodarske mize, okoli katere bodo držale svoj trgovinski banket s Srbi vse industrije drugih držav v Evropi, v prvi vrsti Nem-

čija, prva prijateljica in zaveznica Avstro-Ogrske, za njo Italija, tudi prijateljica in zavoznica Avstro-Ogrske.

Torej: Trgovinska pogodba med Avstro-Ogrsko in Srbijo nam ni prinesla do- brega sadu. Avstrijski agrarci so vlekli na svoj mlin, ker so se zbal, da pogodba s Srbijo bi škodovala le njim, a niso pri tem mislili na škodo, ki jo s to pogodbo povzročajo delavcu. Dovoljuje se Srbiji uvoz v Avstrijo, kakor rečeno — 20000 volov in 50000 prašičev, vendar pa se do- voljuje po avstro-ogrskih železnicah uvoz klane živali v Nemčijo.

Zakaj bi se ne v prvi vrsti vpoštevali interesi avstrijskega prebivalstva, ki vne- bovpijoče stoče po tako visoki ceni mesa in po podražanju živil?! To je nečuvono!

Srbija si je pač znala dobro pomagati. Ona je znala, da z Avstro-Ogrsko ne bo šlo tako gladko, zato si je znala pomagati iz zadrege na drugi način in si je že pred časom zasigurala svoje trgovinske pogodbe z drugimi državami!!

V nedeljo vsi v Pulo!

Zadrnžništvo kao sredstvo za demokrati- zaciju narodnoga gospodarstva.

Čitavo današnje javno življenje pribli- žuje se i naginje demokratizaciji. Bojevi, koji su se vodili za uvedenje načela „d e m o k r a t i z a c i j e“ u politici poznati su. No ne ide se dandanas samo za tiem, da se preobrazi današnji politički život demokratizacijom, već se ide i zatim, da se demokratizira čitavo narodno gospo- darstvo.

Kako godjer poznaje današnji politički ustavni život svojega neprijatelja „a b s o l u t i s t u“ (neograničenog gospodarca), tako isto imademo u narodnom gospodarstvu malenu skupinu ljudi, koji namjeravaju na- vezati na sebe čitavo gospodarstvenu moć, te s tom gospodarstvenom moćju činiti druge odvisne od sebe. Kakva je odvisnost od vremena i kako djeluju na narodno go- spodarstvo, poznato nam je. Postao je po- ložaj za gospodarstveno odvisne z vremenom nesnosan. Tražilo se je oslobodjenje. Započele su borbe proti kapitalizmu i ka- pitalistima. U svim vremenima na'azimo te borbe, koje se često povlaju u obli- cima krvavih revolucija. Nekoć su mislili protukapitalistički bojevnici, da ubijanjem bogataša, nositelja kapitalizma i kapitalis- tičnih težnja, uništavaju sve zle posledice kapitalističnog gospodarstvenog sistema. Prevarise se — j e r s i s t e m j e o s t a o , a novi nositelji se odmah našli.

Vremenom pobiedilo je naravnije na- ziranje. Bogatstvo, združeno u rukama ne- kojih pojedinaca, samo po sebi nije nikakvo zlo. Pogibeljan postane kapital tekak onda, ako pokuša, udružen u jednoj ruci, ili u rukama malenog skupa ljudi, povlastiti si razna važna tehnička gospodarska sredstva,

No, tudi tostran se je začelo daniti in jasnit v glavi in srcu delavca in tak (delavec) si išče moči in razvedrila v društvih, v organizacijah, v strokovnem in stanovskem časopisju. Se ve, da so mu potrebne tudi zabave sploh, kakor: vese- lice, gledališče, ples, pijača, petje, izleti; a vse to.

„Vedno naj mi bode zmerno, Svoji „mošnjici“ primerno; Kdor predaleč sega mi, — Žep in glava mu trpi“.

Poleg teh razvedril naj te tolaži, dragi „Delavec“, zavest, da kakor ni cerkve, tako ni človeka brez križa.

„Učitelj, advokat, Profesor, kandidat, Sodnik, njegov pisar, Zidar in oratar“, Trgovec in poštir, Vsak sluga, vsak pastir,

In v kočici domači — Vsakdo ima svoj križ Nobeden — paradiž“.

Rekel sem, da tudi strokovno in sta- novsko časopisje nudi delavcu zdrave za- bave in prave koristi. Ker pa je resničen izrek, da „prememba ugaja“, dovoli mi, dragi „Delavec“, da se držim tudi jaz

razne važne gospodarske uredjaje, bez ko- jih ljudstvo danas ne može izlaziti. Takvi gospodarski uredjaji jesu: novčani zavodi, trgovine, tvornice, rudokopi, železnice, pa- robrodi itd. Samo u onom slučaju, ako malena skupina kapitalista potpunoma za- vlada tim raznim gospodar. tehničkim sred- stvima, to se lahko dogodi, da dolaze ljudi, koji se služe navedenim gospodarskim uredjaj ima samo kao konzumenti, u gospodarsku od- visnost kapitalista. Jer posledni postanu ne- ograničeni gospodari te mogu kao takovi dikti- rati cene kakve sami hoće da imadu. Svoju gospodarsku nadmoć ukrepljuju si pomoću kartela, trustova, ringova i drugim raznim udružbama, kojih je jedina svrha skrbiti uvijek za takove cene, koje nose kapitalis- tima po mogućnosti čim veće dobitke. Tako se dogadja, da diktiraju imenovani gospo- dari raznih važnih gospodarskih tehničkih sredstava mnogoputa pretjerane cene. — Konzumenti (potrošači) to mnogo puta teško osjećaju, a to tim više jer od go- spodarske slabooće ovisi skoro uvijek i politična slabost i odvisnost.

„Ognjem i mačem“, — kako već spo- menusmo, nisu se mogle promjeniti, niti te narodno gospodarske razmirice. Do uspjeha u borbi protiva narodno gospodarskih obsolutista može voditi samo jedan put: udruženje, organizacija svih gospodarsko slabih, koji imaju namjenu, ustvariti takove gospodarske ured- jaje, koji će pod vodstvom i u vlastnosti cjelokupnosti gospodarsko slabih, njih go- spodarski emancipirati (osloboditi). Tako je nastala nova gospodarska obličnica: z a d r u g a (udruga).

Prema tomu možemo definirati zadru- žništvo i kazati sljedeće: Z a d r u ž n i š t v o je organizacija sveukupnog malenoga kapital, s kojim ne go- spodari (ne rozpolaze) malena skupina ljudi, nego stin kapitalom gospodare (raz- polažu) svi posjednici malenoga zadržno organiziranoga kapitala putem cjelokupnog zadržništva izabranog vodstva (uprave). Zadruga neima namjene tražiti gospodarske koristi malene skupine ljudi na štetu druge velike skupine. Zadruga imade zadaću bri- nuti se jednakomjerno za gospodarsku kor- rist svih zadržnika. Zadržna organizacija nuždna je vsakom gospodarsko slabom čovjeku, pa bio taj seljak, obrtnik, činov- nik ili radnik. U obće ona je nuždna svim onima, koju su bili nekada ili su jošte iz- ručeni na milost i nemilost nositeljima ka- pitalističnog gospodarskog sistema.

NDO u Trstu može ponosno reći, da nje ni ona zadrugarskom pogledu najpo- slijednija. Ustrojili smo konzumne zadruge u Trstu i okolici imamo zadržnu krmču, a sada ustrojamo „m o č a n u z a d r u g u“. Ne leži dobrobit radništva samo u stru- kovnoj organizaciji, nego strukovnu orga- nizaciju mora poduprti i ekonomska orga- nizacija, jer ekomski jače radništvo će lakše odhrvati svoga prastarog kapitalistič- nog neprijatelja.

Izlet v Pulo se vrši ob vsakem vremenu.

tega v r. snici veljavnega izreka in se oglasi- sim v tvojih predalih s tako varijacijo ali premembo, ki, — čeravno ne spada na strokovno ali stanovsko polje, morda ti vendar utegne ugoditi. — Volja moja je dobra in prava; jeli pa dosežem s tem svoj namen?

Če je bila pri meni dobra volja, pro- si tebe, da — — — „sodnik ti je srce“.

Ker ti „Delavec“ glasilu N. D. O., ki poznaš njeno „dejanje in nehanje“, bilo bi dobro pričeti s kakim narodnim blagom, narodno poevstjo, pravljico itd. — A kaj pa je po mojem menenju najbolj nar. dno? — To, kar je vseh narodov last. In to je? — Križ! Se ve! saj ga dobiš pri vsih narodih; tudi med Turki; največ pa pri Slovencih. Vprašaj tega ali onega človeka, če so mu znani razni križi, in odgovor bo: „Križi? — znani? — in še kako!“

Toraj pričnem s kratko razpravo o „križu“. Bo-li ta razpravica dolgo — ali kratkočasna, je odvisno od tebe. Čim več te tare „križav“, tem kratkočasnejša bo. Poprej pa dovoli, dragi „Delavec“, da se obrnem do tvojega urednika po- stari, običajni navadi. — Gospod ur. delik!

(Pride še.)

PODLISTEK.

Križ.

Dragi „Delavec“!

Življenje naše — in tvoje še posebej — je polno znoja in boja.

Resno korakaš zjutraj na delo, da z neutrudno, krepko svoj roko priskrbiš sebi in ljubljeni družinici vsakdanjega kruha.

Vesel in smel je tvoj korak, volja trdna in krepka, a v srcu... gloje črv v podobi skrbi: „Se li povrnem zdrav in čil v naročje svojih dragih?“

„Jutranja zarja „zvesta zbujevalka“ me spremlja na vsakdanje delo; me-li najde večerni hlad, da mi posuši znojno srago, ki mi jo je iztisnilo teško delo?“

„Bo li moja žuljava roka še božala ljubljeno mi deco? Se li vrnem „z dela in teže“ v skromno, priprosto svoje sta- novanje?“ Koliko nevarnosti preži na-te na delu! Koliko groznih pošasti!

Tam v rudniku: globina, različni gazi, tekočina; pri hišah: visočina; v tovarnah pa mašina. A to ni vse, še drugo je: Zaboji, teške vreče, — V fužinah ogenj peče; tam kladvo, klešče, šilo;

tu žaga, bat, krmilo; na morji kopnem, v jami povsod je za petami nevarnost in nesreča, tu mala, tam pa več. — ... Tu lahko eksplodira, Da sapo ti zapira; Tam kolo te zajame Da stre ti noge, rame. — — — — —

Gre deček ti pod tram,¹⁾ Si odgovoren sam. In težek bo odgovor! — —

Koliko je pridnih delavcev, ki postanejo žrtev svojega poklica!

Tega pripeljejo teško, smrtno ranje- nega na dom; oni je izdihnil — ponesre- čen — v nepopisnih bolečinah. — V duši prebrtik, srce trgajočo zavest, da mu ne bode dano upreti svojega zadnjega pogleda v milo, ljubljeno obličje onih, ki so mu bili na svetu — vse; ne bodo mu blede, smrtno trepetajoče ustnice šepetale zadnjih, presrečnih besed v poslednje slovo.

V takih razmerah si mora ubogi de- lavec iskati raznega razvedrila in krepila. Žalibog jih je še mnogo, ki se vržejo nezmernosti v naročje; nezmernosti, ki jim polagoma uniči in stre vse telesne in du- ševne sile.

¹⁾ tramvaj.

²⁾ kmet.

Domače vesti.

d— Na pekovske pomočnike se je vrgla socialna demokracija v Trstu v zadnjem času z vso silo. Pred par dnevi je namreč sklicala socialnodemokratska zveza pekovskih pomočnikov zborovanje, na katero je vabila na vse mogoče načine, v zvezi temu da udeležba nikakor ni bila taka, kakoršne so pričakovali. In res kumšni so ti gospodje. Dasiravno je med pekovskimi pomočniki v Trstu ogromna večina Slovencev, se je vendar to zborovanje vršilo samo v laškem jeziku. Pri zborovanju so bili tudi Slovenci v večini, a socialdemokratskim gospodom se ni zdelo vredno, da bi izpregovorili tudi samo eno slovensko besedo. Socialni demokrati hočejo razviti med pekovskimi pomočniki velikansko agitacijo, ker hočejo priti na dan z mezdnim gibanjem. A kaj hočejo, ko velikanska večina pekovskih pomočnikov noče niti slišati o njihovi italijanskonarodni internacionali. Slovenski pekovski pomočniki pa jim nečejo na njihov internacionalni lim, dasiravno jih vabijo s slovenskimi vabili. Seveda, vabila te še še, ali da bi pa izpregovorili slovensko besedo, to jim pa že ne da več njihova italijanska zagrizenost. In taki ljudje hočejo potem voditi mezdno gibanje! Seveda, radi bi imeli slovenske člane, ker so dobri plačniki, ker redno plačujejo organizacijske prispevke, dčim iz Italijana z vso silo ne izprešaš onih par stotink za organizacijo. S slovenskim denarjem bi radi igrali gospode, a da bi pa priznali zato Slovecem tudi kake pravice, tega pa seveda ne. Zato pa tudi pozivljamo slovenske pekovske pomočnike, naj se nikar ne dajo speljati po socialnodemokratskih agitatorjih na led, temveč naj se rajši oklenejo N. D. O., kjer najdejo v strokovni skupini pekovskih pomočnikov najboljšo in najtrdnjšo obrambo svojih koristi. Prepričani naj bodo, da jih bo N. D. O. znala braniti v vsakem slučaju. Ako pride do meznega gibanja, je N. D. O. vedno pripravljena postopati sporazumno z drugimi delavskimi organizacijami, ako je to v korist njenih članov. Tako bodo gotovo našli slovenski pekovski pomočniki v N. D. O. vedno varno zavetje in boljše varstvo svojih interesov, kakor pa v internacionalni socialni demokraciji, ki že naprej vpilje: le denarja, le denarja!

d— Izlet v Pulo! V nedeljo toraj vsi v Pulo! Nobeden Slovenec Trsta in okolice ne sme manjkati. Preskrbljeno je za zabavo, pijačo in jedačo, vse po zmernih cenah. V Puli si bodo izletniki ogledali c. kr. vojni arzenal, c. kr. muzej in druge znamenitosti. C. kr. mornariška uprava dovolila je izletnikom poseben parnik na razpolago, da si lahko ogledajo bojne ladje, ki so v vojnem pristanišču. Slovenci! Ne zamudite torej priliko se vdeležiti izleta v Pulo, ker vam že danes lahko povemo, da pomen je velik, posebno že zato, da se pobratimo z našimi hrvatskimi tovariši.

d— Sestanek N. D. O. v Škednju. V soboto zvečer sklican je bil v „Kons. dr. v Škednju sestanek krajevnih skupine. Tov. preds., je v toplih besedah razložil pomen zaupnega sestanka. Na to je dal besedo zastopniku centrale tov. Godniku, ki poudarjal, da N. D. O. sklicuje po vseh krajevnih skupinah sestanke, da tako imajo priložnost zaupniki povedati oziroma poročati o gibanju organiziranih tovarišev. Razpravljalo se je o več internih stvareh krajevnih skupine, ki so zaupniki vzeli na znanje. Za besedo se je oglasil tov. Babič, ki je toplo priporočal zaupnikom izlet v Pulo, kar so navzoči z zadovoljstvom vzeli na znanje.

Takšne sestanke — kakor rečeno — sklicuje N. D. O. povsod koder je sedež krajevnih skupine, da pride odbor v dotiko

z zaupniki in da osebno čuje razloge ali pa zahteve do odbora od članov.

Pričakovati bi bilo, da na omenjene sestanke v prihodnjosti ne bi nobeden od zaupnikov manjkal, ker so velikega pomena.

d— Delavstvo sebi! Že večkrat smo poudarjali, kolikega pomena za organizacijo je dobro urejevano strokovno glasilo. Tudi N. D. O. ima svoje glasilo, našega „Narodnega Delavca“, kterege se pač res le premalo spominja. Ako pogledamo drugam, v druge organizacije, nahajamo v njihovih glasilih vedno izkazane lepe svote kot darila za njihova glasila. Naj bi tako bilo tudi pri nas. Zlasti opozarjamo narodno delavstvo in tudi drugo narodno občinstvo na potrebo podpore za naše glasilo sedaj, ko poleti v Pulo. Velikanske množice ljudstva bodo navzoče pri tej priložnosti in ako bi se vsak spomnil ob tej priliki našega „Narodnega Delavca“, kako lepa svota bi že bila to. Na parniku, pri veliki ljudski veselici, pri povratku — le par stotink tudi za naš list! Ako žrtvujete v druge namene, zakaj ne bi tudi žrtvovali za svojo lastno izobrazbo! Čim bolj bo delavstvo podpiralo svoj list, tem več poučnega gradiva bo mogel prinašati, tem boljše bo tudi mogel zagovarjati vaše pravice in koristi. Zato pa, narodno delavstvo, v nedeljo dne 7. avgusta, ne pozabi „Narodnega Delavca“!

d— Izletnikom NDO naznanjamo! Za kosila je vsestransko poskrbel poseben odsek v Puli. Na parniku „Argentina“ bo posloval v posebni dvorani odsek s puljskim tovarišem Muzolichem na čelu, ki bo izdajal izletnikom nakaznice za določene gostilne.

d— Parnik „Argentina“ odpluje iz Trsta ob 5. uri zjutraj iz pomola Sanità. Na parniku bo svirala narodna godba „Lira“ iz Sv. M. Magd., udarjali bodo tamburaši pevskega društva „Trst“. Pevsko društvo „Ilirija“, „Čitalnica“ iz sv. Jakoba, pevsko društvo „Trst“ iz Trsta in pevsko društvo „Zastava“ iz Lonjeria se vdeležijo korporativno izleta v Pulo. „Delavsko podporno društvo“ se vdeležijo po deputaciji.

d— Dne 7. avgusta izlet v Pulo. Naproseni so vsi zaupniki in drugi tovariši, da se udeležijo na sestanku v soboto zvečer v ulico Lavatoio, da se vse potrebno ukrene za izlet v Pulo.

d— Krajevna skupina N. D. O. za Sv. Marco in Sv. Andrej naznanja svojim tovarišem, da se vsi vdeležijo izleta s posebnim parnikom „Austro-Americane“ — „Argentina“, ki odpluje iz pomola „Sanità“ ob 5. uri zjutraj.

d— Cesarske vaje za letos odložene. Na željo cesarja avstrijskega z dogovorom z generalnim štabom so se odložile letošnje vaje radi bolezni na konjih. Tako poročajo uradni listi. Drugi listi pa pravijo, da se letošnji cesarski manevri ne odložijo radi omenjenega vzroka, temveč, da so bili predloženi slabi načrti, po katerih je nemogoče izvesti take vaje.

d— Peš izlet. Podružnica N. D. O. v Solkanu priredi v nedeljo dne 7. t. m. peš izlet na Trnovski gozd in vrh Zmrzovca 1406 metrov visoko, ter skozi Lokve nazaj v Solkan. Odhod iz Solkana ob 3 in pol uri zjutraj. Kosilo se vrši na vrhu Zmrzovca, zakar naj vzame vsak zase kar bo potreboval s seboj. Vabi se vse člane in prijatelje društva na mnogobrojno vdeležbo.

d— Velika slavnost na Opčinah. Dne 21. avgusta t. l. vrši se na Opčinah velika slavnost. Telovadno društvo „Sokol“ in pevsko društvo „Zvon“ slaviti: prvo, obletnico, drugo pa dvajsetletnico svojega obstanka.

Ker je večidel čistega dobička namenjen za zgradbo sokolskega doma na Opčinah priporoča obilo udeležbo

d— Delavstvo in zadružništvo. — Začetkom tekočega leta so poročali razni listi o ustanovitvi socialnodemokratskega zadružnega denarnega zavoda v Gradcu. Zanimivo je zasledovati, kako se stališče socialistov napram zadružništvu izpreminja. Mnogi sploh niso hoteli vedeti o zadružnih ničesar, drugi so priporočali ustanovljanje delavskih konzumnih in delavskih produktivnih zadrug. Slednji so zmagali. Danes je delavsko (socialistično) konzumno in produktivno zadružništvo izredno močno v Nemčiji, Angliji, na Francoskem in tudi v Avstriji ga je že mnogo. Potom teh zadrug pride torej pridelovanje in prodaja v roke delavstva samega. Vkljub boju proti kapitalizmu so vendar tudi vsa ta delavska podjetja skoz in skoz kapitalistična, razlika je ta, da stopa tukaj na mesto pojedinega velikega kapitalista skupina delavcev — manjih kapitalistov. Napredka je v tem toliko, da od zadružnega kapitalističnega podjetja nima dobiček samo ena oseba, temveč vsi zadružniki. Zadružno gospodarstvo je torej socialistom na vsak način nekoliko bližje, kakor pa staro privatno kapitalistično. V prvi vrsti pa je bilo socialistom pri ustanovljanju teh zadrug merodajno spoznanje, da more biti v boju proti kapitalizmu delavstvu zadružno-kapitalistična organizacija velika podpora.

Iz delavskega sveta.

ds— Delavci in kapitalisti leta 1909. Lani se je pri nas začelo veliko govoriti o gospodarski krizi. Tovarnarji in kapitalisti so tožili, da bo velika obrt propadla in da gre kupčija slabo. Zato so na mnogih krajih znižali delavcem plače, češ, drugače moramo delo ustaviti. Posegla je vmes draginja. Stanovanja so se podražila, navadna hrana je postala

luksus. Največ so pri tem trpeli delavci, mali kmet in mali obrtnik. Vsak pa je mislil, da se tudi tovarnarjem res tako slabo godi, kakor se trdi. Temveč je bilo naše začudenje, ko smo čitali po kapitalističnih listih, koliko dobička ima ta ali ona kapitalistična družba ravno v letu 1909, ki je bilo baje tako „slabo za kapitaliste“. Iz teh poročil posnemljeno, da so dobički pri kapitalističnih družbah večinoma še poskočili, le malokje da so znatno padli. Nekaj izgledov! Družba železarn na Ogerskem ima 33% dobička; avstrijska družba za železo 18% dobička; češko moravska tovarna za stroje 16%; razne tovarne za sladkor 10%; tovarna žel. strojev na Dunaju 32%. To je le nekaj izgledov! Pripomnimo naj še, da so tovarne še z večjimi dobički. „Avstrijska splošna zavarovalna družba zoper neugode“ je imela l. 1908, 50% dobička!! Tej le družbi je v letu 1909 narasel dobiček za 5%!! Ravno tako so narasli dobički drugim kapitalističnim družbam. Vidimo torej, da so bile tožbe kapitalistov le izmišljene, da bi s tem lažje odirali ljudstvo. — Ljudstvo je vezano na samopomoč. Ta samopomoč pa je: zadružna in strokovna organizacija.

DAROVI.

Za godbo N. D. O. so darovali: po 1 K Gulj, Mihelič, bivši predsednik „Jadrana“. Slavec; po 40 st. Klun, Čeppek Vatovec, Barič, Blažek, Tenca, Tominec in Zidarič; po 20 stot. Vodopivec, Sajina, Meglica, Jerič; skupaj 8 kron.

Kot delno vstopnino k godbenemu odseku so vplačali: po 5 K Babič Ant. in Židak Mio, Kapelj Dom. 2 K, Zidarič Ant. 1 K.

Odgovorni urednik: STEFAN KOS.
Lastnica in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiska: TISKARNA „EDINOST“ v Trstu.

Največja slovenska manifakturna trgovina v Trstu.
Križmančič & Breščak
ulica Nuova št. 37.

V zalogi se nahaja velikanska izbira vsakovrstnega modernega blaga, za spomlad in leto, moške in ženske obleke, raznovrstno perilo, preproge zavese itd. Velikanska izbira vsakorstne drobnarije, za šivilje in krojače vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Udom N. D. O. dajeva 10% popusta

☑ Priporoča se kot Slovenca slav. občinstvu za najobilnejši obisk. ☑

CENE ZMERNE. TELEFON 16-83

Na obroke

Velika zaloga izdelanih oblek za moške in otroke. Bogat izbor vseh vrst platna za perilo in rjuhe, garniture za mizo in posteljo itd.

Adolf Kostorls, ul. S. Giovanni 16, I. n.
zraven „BUFFET AUTOMATICO“.

POZOR! Skladišče ni v pritličju, ampak v prvem nadstropju. POZOR! Skladišče ni v pritličju, ampak v prvem nadstropju.

Delniška glavica: OSREDNJA BANKA ČEŠKIH HRANILNIC Vlog okoli: **15,000.000.** **115,000.000**

Telefon 19-95. Podružnica v Trstu — Piazza del Ponterosso 3. Naslov za brz.: SPOROBA

4 1/4 0/0 vloge na knjižice. **Premijene vloge 4 3/4 0/0**

MENJALNICA. — BANČNO TRGOVANJE VSEH VRST. — Centrala denarnih zavodov avstro-ogrskih. — Izdaja sirotinsko-varne 4% bančne obligacije.

Konsumna zadruga N. D. O.

Prodajalne: ulica Bosco 17. II. ul. Miramare
: Telefon: št. 23-21. : III. v Škednju.

Čisti dobiček tega Vašega prvega go spodarskega podjetja je namenjen le vam in Vaši svoti stvari!

Pozor narodni delavci!

Kdor gleda na svoje zdravje, mora skrbeli na svežo točno hrano, in na dobro prenočišče, za kar se vljudno priporoča **Izidor Luznik**, ulica far-neto št. 12. I. nadst.

Slavnemu občinstvu v Trstu in okolici! Usojam si vam priporočati mojo trgovino

K CVENKEL

TRST - Corso št. 32. - TRST
Z veliko zalogo kobukov, dežnikov, nogavic, ovratnikov, sra c rokavice itd. itd.

Vse blago naročujem iz prvih tovarov in zagotavljam za solidno in točno postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

K. Cvenkel.

KUPUJTE VSI

Kolinsko kavino primes

Josip Stolfa mizarski mojster.
TRST, ulica Belvedere št. 8. izdeluje vsakovrstna mizarska dela

Članom N. D. O. pozor

Po služite se vsi ur in zlatanine

ulica del Rivo 26

Alojz Povh

Velika zaloga žepnih in stenskih ur ter vsakovrstne zlatanine. Izvršuje vsako popravo, ter jamči za 2 leti.

Članom N D O, so zn žane cene.

Slovensko podjetje!

Književne novosti:

GREGOR IČ: Poezije, zv. IV. K 2-20

vezano 3.20

GOVEKAR: „Dobra gospodinja“,

gospodarska knjiga zanaše mlade

gospodinje, vezano 2-80

„Štiri ruske slike“, povesti -60

BENEŠ: „Brodskovski odvetnik“ 1-50

Kip Gregorčiča 4-

Vsakovrstne mašne knjige po raznih cenah.

NOVOST! NOVOST

Nakiti za dvorane in vrste pri zabavah

v belo-modro-rudečih barvah, komad po 4 metre dolg stane po 40, 50, 60 in 80 vinarjev
Vse te knjige, papir in potrebščine se dob vajo v

Slovanski knjigarni in papirnici
Josip Gorenjec

Trst, Via Valdirivo 40.

Popolnoma prenovljena**Gostilna članov N. D. O.**

(Hinko Kosič)

Trst, ulica Carradori in Ghega
blizu južnega kolodvora)

se priporoča slavnemu občinstvu. Pristni kraški teran, vipavsko, ister-sko in dalmatinsko vino. Češko budje-viško pivo. Izvrstna kuhinja.

Podpisani priporoča sl. občinstvo svojo

:: žganjarno ::

ulica Petronio številka 1.

A. B.

Počakaj me, počakaj! kam tečeš tako hitro?

Že par ur letam in iščem trgovino, v kateri se go-vori slovenski, pa jo ne morem najti; kupiti bi si moral obleko.

Kaj ne veš, kje je naša slovenska trgovina?

Prosim Te povej mi takoj!

Če hočeš biti dobro postrežen, pojdi, kamor zahajamo mi vsi, namreč k

V. DOBAUSCHEK

TRST - ulica Giosue Carducci stv. 11. - TRST

Tam dobiš bogato zalogo gotovih oblek za moške in dečke, po jako ugodnih cenah, ter blago prve vrste. Dobiš tudi vse druge oblačilne predmete. kakor: Jopiče, hlače, te, lovnike, srajce, jopice, spodnje hlače, ovratnike, zapestnice naprsnike, nogavice, kravate, monture, modre in rujave, rumene in bele, naramnice, čepice, dežnike, nosne robce, itd.

Na razpolago je še kakih 2500 letnih oblek za moške, ter se zaradi pozne sezije prodajajo z znižanjem 20% vseh cen. Vrhutega dobi darilo vsak, kdor kupi blago v znesku K. 10.—

Hvala lepa, sedaj grem tudi jaz takoj, ter si bodem nakupil vse, ka potrebujem.

Na svidenje!

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Redna brzoplovba mej Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.

Prvi odhodi iz Trsta:

23. julija parnik „Oceana“ Nowi-York via Patraso-Palermo.

28. julija parnik „Sofia Hohenberg“ v Buenos-Aires via Almeria-Las Palmas.

Veliki transatlantski parniki z dvojnimi vijakom, preskrbljeni z obširnimi in luksuznimi inštalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzojav.

Za informacije se je oglasiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Molina Piccolo št. 2. ali pa h kateremu si bodi agentu ali korespondentu družbe.

Cene nizke M. AITE brez konkurence

Velika zaloga z manufakturnim blagom

ulica Nuova št. 36, vogal ul. S. Lazzaro, s podružnico ul. S. Lazzaro 5.

V obeh prodajalnicah dobiva se razno blago boljše kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarov, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tudi vel kanska izbera platnega in bombažnega blaga, prtov in prtičev ter vsake vrste perila tudi iz bombaža, ali platna. Veliki izbor vsakovrstnih odevi, kakor tudi koltri lastnega izdelka. Pletenike, svilenine, raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke. VELIKANSKI IZBOR SNOVI ZA NARODNE ZASTAVE IN DRUŠTVENE ZNAKE.

Kupljeno blago, katero slučajno ni ugajalo, se zamenja ali pa se denar vrne brez nikakih zadržkov. Poskusiti in se prepričati

Novo pogrebno podjetje

se je preselilo v Corso št. 49. (vogal Trg Goldoni).

Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18.

Prireja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprti, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliče, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence in umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perl.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE. Cene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se vljudno priporočajo

Telefon št. 1402

HENRICH STIBELJ in drugi.

„TRŽAŠKA POSOJILNICA in HRANILNICA“

registrovana zadruga z omejenim porostvom.

piazza della Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši.

(Vhod po glavnih stopnjicah). — TELEFON št. 952.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po

4 1/2 %

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 K Posojila daja na vknjižbo po dogovoru 5%—6%, na menjice po 6%, na za-stave po 5%, in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.

Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne.

izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmodernejše urejeno varnostno celico za shrambo vredno-stnih papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo deco.

Poštno-hranilnični račun 816'004.

JADRANSKA BANKA v TRSTU

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslojje).

KUJUJE IN PRODAJA

VREDNOSTNE PAPIRJE
(RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA,
PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.)

VALUTE IN DEVIZE

PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO
LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Eskompt menic in inkaso, borzna naročila

SAFE-DEPOSITS

Promese k vsem žrebanjem. — Zavarovanje srečk.

Menjalnica

4 1/4 % VLOGE NA KNJIŽICE
— TEKOČI IN ŽIRO RAČUN —
VLOŽENI DENAR OBRESTUJE

SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA. . . .
STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI
DOKUMENTOM VKRCAJJA. — — —

Uradne ure: 9 — 12., 2-30 — 5.30. — Brzojavi: „JADRANSKA“ — Trst — Telefon: 1463 in 973.